

Σκίτσο του Πάνου Ζάχαρη

Του **Δημήτρη Γρηγορόπουλου**

Ο ορισμός του ΣΥΡΙΖΑ ως κόμματος μικροαστικού με αστική ηγεμονία έχει γενική ισχύ, αλλά και δυναμική, εξελίσσεται. Ιδιαίτερα μετά την ανάρρησή του στην κυβερνητική εξουσία, ο ΣΥΡΙΖΑ αναδεικνύεται σε δύναμη αστικής πολιτικής με μίγμα νεοφιλελεύθερης διαχείρισης. Τα προοδευτικά στοιχεία του περιθωριοποιούνται και συρρικνώνονται. Ακόμη κι απ' το πρόγραμμα της ΔΕΘ (που κακώς η αριστερή πτέρυγα το επισείει σαν «κόκκινο λάβαρο», αφού αποτελεί ένα νεοφιλελεύθερης λογικής πρόγραμμα ανάσχεσης της ακραίας φτώχειας, καθιερωμένο στην ΕΕ), κάποια θαμπά ψήγματα απομένουν, όπως το πρόγραμμα «αντιμετώπισης» της ανθρωπιστικής κρίσης με διάθεση του γλίσχρου ποσού των 200 εκ. ευρώ, η αύξηση του κατώτατου μισθού στα 650 ευρώ (για τα υπεσχημένα 750 βλέπουμε) και οι ρυθμίσεις για τα χρέη, αντί για τη διατυμπανιζόμενη προεκλογική σεισάχθεια με πρόδηλο ταξικό χαρακτήρα. Αφού για το λαό αποτελούν νέα εύσχημη φοροεπιδρομή, γιατί πληρώνει με το υστέρημά του, για ν' απαλλαγεί απ' το βρόχο του χρέους, ενώ για το κεφάλαιο χαριστική και σκανδαλώδη προσφορά, παρέχοντας με ΠΝΠ τη δυνατότητα στο παράνομο κεφάλαιο για ευνοϊκότερες ρυθμίσεις και ειδικά στο φυγαδευμένο στο εξωτερικό κεφάλαιο τη δυνατότητα νομιμοποίησης (τα μαύρα να γίνουν λευκά) με φορολογία μόλις στο 15%!

Αλλά μήπως οι «κόκκινες γραμμές», η «αμοιβαία επωφελής λύση» και ο «έντιμος συμβιβασμός» συνιστούν μια γραμμή προοδευτική, έκφραση της φιλολαϊκής τάσης του ΣΥΡΙΖΑ; Η κυριαρχία όμως της αστικής πολιτικής και ιδεολογίας εξ ορισμού φαλκιδεύει την έστω δευτερεύουσα αυτή τάση. Απ' τη στιγμή μάλιστα που η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ κυβερνήσει, εγκλωβίστηκε στην αυταπάτη και απάτη ότι η ΕΕ των μονοπωλίων, με τις καταλυτικές πρωτοβουλίες του ΣΥΡΙΖΑ (ευρωπαϊκή συνδιάσκεψη - ευρωπαϊκή λύση του χρέους) θα ανανήψει, θα ξαναβρεί τον «καλό» εαυτό της και θ' αναγνωρίσει τα δίκια της Ελλάδας, απ' τη στιγμή που στη διαπραγμάτευση απεμπόλησε τη θέση - κλειδί (σημαία στην προεκλογική μάχη) της διαγραφής του μεγαλύτερου μέρους του χρέους και οδηγείται σε νέο δάνειο και μνημόνιο, παραιτείται απ' τη δυνατότητα άσκησης μιας στοιχειωδώς φιλολαϊκής πολιτικής.

Η «αμοιβαία επωφελής λύση» είναι τυπική έκφραση του μικροαστικού ουτοπισμού, που θεωρεί ότι μπορεί να συνθέσει τα συμφέροντα κεφαλαίου και εργατικής τάξης. Στην ΕΕ του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, του νεοφιλελευθερισμού και της δομικής λιτότητας, του φόβου επέκτασης του «πειράματος» ΣΥΡΙΖΑ, το κεφάλαιο αναπόφευκτα ελάχιστες παραχωρήσεις μπορεί να ανεχθεί, για να μη διακυβευθεί η ενσωμάτωση ευρύτερων προοδευτικών μαζών.

Η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ υπηρετεί τον αστικό ρόλο της βασικής αντίθεσης, την υποβαθμίζει, τη μετατοπίζει, τη διαστρεβλώνει, την προσωποποιεί

Στη βασική αντίθεση ο ΣΥΡΙΖΑ όλο και συνεπέστερα υποστηρίζει τον κυρίαρχο αστικό πόλο. Η προοδευτική πλευρά του συμπιέζεται ασφυκτικά και διασώζεται σε οριακές φιλολαϊκές ρυθμίσεις, όπως η αύξηση κατά το ήμισυ του κατώτατου μόνου μισθού. Εκφράζεται στα αιτήματα της αριστερής πτέρυγας του, που επαναδιατυπώθηκαν στην τελευταία συνεδρίαση της ΚΕ του ΣΥΡΙΖΑ (24/5) συγκεντρώνοντας 75 ψήφους έναντι 95 της πλειοψηφίας. Όμως οι αντιλήψεις της Αριστερής Πλατφόρμας λειτουργούν ως καταγραφή άποψης. Δεν επηρεάζουν την αστική πολιτική της ηγεσίας, η οποία μάλιστα μετά τις εκλογές και την ανάληψη της κυβερνητικής ευθύνης φαίνεται να ολοκληρώνει τον αστικό χαρακτήρα της. Αντικειμενικά ή και συνειδητά απ' την ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ αυτή η ιδεολογική διαφοροποίηση αξιοποιείται, για να συντηρεί αυταπάτες και να εγκλωβίζει αριστερές μάζες. Οι αριστερές απόψεις έχουν ιδεολογική μόνο διάσταση, δεν αμβλύνουν τον αστικό πόλο της βασικής αντίθεσης, τον οποίο όλο και αποφασιστικότερα υπηρετεί η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ. Η Αριστερή Πλατφόρμα αποτέλεσε επί χρόνια τον κυματοθραύστη αριστερών ρηκτικών διαθέσεων και το φύλλο συκής της μετάλλαξης του ΣΥΡΙΖΑ απ' το 2012. Η ηγεσία της Πλατφόρμας καλλιέργησε την αυταπάτη ή το πρόσχημα ότι ο ΣΥΡΙΖΑ πρέπει να ενισχυθεί, έστω και αν ακολουθεί δεξιά πορεία, και ότι την κρίσιμη στιγμή θα δοθεί η μεγάλη μάχη.

Επειδή το κέρδισμα της πλειοψηφίας σε ριζοσπαστική κατεύθυνση αποκλείεται, διότι ο συσχετισμός στο κόμμα και την εκλογική βάση του ΣΥΡΙΖΑ, διάκειται σαφώς υπέρ της ηγεσίας, ρηκτική δυνατότητα αποτελεί η μαζική έξοδος, που μπορεί να λειτουργήσει, υπό προϋποθέσεις, καταλυτικά στις εξελίξεις και τους συσχετισμούς. Είναι η ώρα της αλήθειας για την Αριστερή Πλατφόρμα. Αυτή η πιθανότητα δεν φαίνεται ισχυρή, αφού δεν γίνεται λόγος για καταψήφιση της συμφωνίας, ενώ επισείεται η ιδεολογική προδοσία της αριστερής διαφωνίας, που θα αποτολήσει ν' ανατρέψει την «πρώτη αριστερή κυβέρνηση». Πιο ισχυρό είναι το ενδεχόμενο η ηγεσία της Πλατφόρμας ν' αναζητήσει άλλοθι του συμβιβασμού της σε κάποιες «κόκκινες γραμμές», που θα τις μεγαλοποιήσει, όπως φυσικά και η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ. Ίδωμεν... Το απογοητευτικό θα είναι, αν η Αριστερή Πλατφόρμα δεν αξιολογήσει τη συμφωνία με το κριτήριο της αριστερής ή αστικής πολιτικής, αλλά με το κριτήριο της διάσωσης κάποιων κόκκινων γραμμών. Είναι όμως εμφανές ότι η συμφωνία, ακόμη κι αν η ΕΕ υποχωρήσει σε κάποια ζητήματα, θα είναι φιλομονοπωλιακή, φιλοϊμπεριαλιστική, νεομημονιακή, θα συνεχίζει, θα εμπεδώνει, θα επιτείνει σε ορισμένα σημεία την αντιλαϊκή πολιτική της μεγάλης κρίσης (2009-2014).

Γενικά, η εγκατάλειψη της υπεράσπισης της εργατικής πλευράς της βασικής αντίθεσης, οδηγεί τις διάφορες τάσεις του ΣΥΡΙΖΑ στη μετατόπιση της έμφασης σε δευτερεύουσες αντιθέσεις, υπαρκτές βέβαια, τις οποίες απολυτοποιούν, για να συγκαλύψουν το συμβιβασμό τους, με τη μια ή την άλλη έννοια με το κεφάλαιο και το κράτος του.

Χαρακτηριστικά, η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ αλλά και η Αριστερή Πλατφόρμα υποκαθιστούν τη βασική αντίθεση με την αντίθεση των «κόκκινων γραμμών» (πιο έντονα η Πλατφόρμα) και της άνευ όρων υποταγής στις επιταγές των Βρυξελλών. Η ταξικότητα της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ δεν καθορίζεται με γνώμονα την πρόκριση και υπεράσπιση των συμφερόντων και των σύγχρονων αναγκών της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων, αλλά με γνώμονα το email Χαρδούβελη, δηλαδή, απ' το αν η συμφωνία του ΣΥΡΙΖΑ θα είναι καλύτερη ή χειρότερη απ' την πρόταση Χαρδούβελη! Και στην καλύτερη περίπτωση που τηρηθούν, όπως και όσο, κόκκινες γραμμές (κατώτατος μισθός, ακρότατη φτώχεια) θα αντανακλώνται απλώς οριακά δευτερεύοντα συμφέροντα της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων στα όρια της θεσμοθετημένης στην ΕΕ νεοφιλελεύθερης «κοινωνικής πρόνοιας», χωρίς να αμβλύνεται, ενώ απεναντίας εμπεδώνεται και επιτείνεται, σε ορισμένες πλευρές, μια άκρως αντιλαϊκή πολιτική.

Στο κεφαλαιώδες εξάλλου ζήτημα του χρέους η θέση για διαγραφή του μεγαλύτερου μέρους με όχημα το λογιστικό έλεγχο που δεν έχει αποφασιστικό αλλά απλώς συμβουλευτικό χαρακτήρα, με τις διαπιστώσεις του, αν είναι αντικειμενικές, αντανακλά τα λαϊκά συμφέροντα σε γνωστικό επίπεδο. Η υποκατάσταση όμως της ταξικής προσέγγισης και πάλης για το χρέος απ' τη νομική αστική προσέγγιση και μάλιστα η ενσωμάτωσή της στην αστική κυβερνητική πολιτική (βλ. Επιτροπή Αλήθειας της Ζ. Κωνσταντοπούλου)

πολιτικά υπηρετεί τον αστικό πόλο της αντίθεσης.

Ήδη όμως η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ διέβη το Ρουβίκωνα και με την αποδοχή (συμφωνία 20/2) της πλήρους και έγκαιρης αποπληρωμής του χρέους υιοθετεί μια καθαρή φιλομονοπωλιακή πολιτική διαιώνισης του χρέους, χωρίς «φιλολαϊκούς» αστερίσκους, περιορισμένης διαγραφής, περιόδου χάριτος, ρήτρας ανάπτυξης, όπως διατυμπάνιζε δημαγωγικά στην προεκλογική περίοδο, για να υπαρπάξει τη λαϊκή ψήφο.

Η άτακτη υποχώρηση του ΣΥΡΙΖΑ ακολουθώντας την αστική ιδεολογία υποβαθμίζει - «εξαφανίζει» τη βασική αντίθεση, τη μετατοπίζει δε δευτερεύουσες εκφάνσεις της (π.χ. κατώτατος μισθός), στις οποίες σπανιότατα και οριακά υπηρετεί το λαϊκό συμφέρον (μερική και ανέλεγκτη αύξηση του κατώτατου μισθού στον ιδιωτικό μόνο τομέα), την υποκαθιστά με διαταξικές - αταξικές αντιθέσεις (συνεπείς και ασυνεπείς φορολογούμενοι, όλοι πρέπει να επωμίζονται τα βάρη της κρίσης, καθολική είναι η ευθύνη για την κρίση), ακόμη προσωποποιεί τη βασική αντίθεση και τις εκφάνσεις της και μηδενίζει τον ταξικό χαρακτήρα της (δεν φταίει η ιμπεριαλιστική ΕΕ και η πολιτική της αλλά ο κακός Σόιμπλε - παλιότερα η Μέρκελ και οι Μερκελιστές - δεν φταίει το αστικό κράτος, η αστική κυβέρνηση, οι ιδεολογικοί μηχανισμοί, τα μονοπωλιακά συμφέροντα για τον εκφυλισμό της πληροφόρησης και του πολιτισμού, αλλά ο εωσφορικός Ταγματάρχης, εξ ου και ο πολύωρος εξορκισμός του απ' την αρχιέρεια Ζ. Κωνσταντοπούλου, που τον εξάγνισε όμως με το «παρών», για να μην τα χαλάσει με το γκουβέρνο...

Εν κατακλείδι, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ στη σύντομη πολιτεία της δίνει σαφή δείγματα του ταξικού προσανατολισμού της: Απ' τη μια λιτότητα, κλιμάκωση φοροεπιδρομής, πτώχευση παιδείας, υγείας, διαιώνιση ανεργίας. Απ' την άλλη, στη λήθη η πάταξη της φοροδιαφυγής, το άνοιγμα των λιστών, προκλητικές φοροαπαλλαγές με ΠΝΠ στο παράνομο κεφάλαιο, μεσουράνημα της ευελιξίας, εκτεταμένες ιδιωτικοποιήσεις, συναινετική διαιτησία...

Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα Πριν στις 30/06/2015